

Dersin Kodu	Dersin Türkçe Adı	Dersin İngilizce Adı	YY	T+U Saat	Krd	AKTS
IMU054	İnsan ve Medeniyet	Human and Civilization		2	2	4

Ön Koşul Dersleri

Dersin Dili	Türkçe
Dersin Türü	Lisans
Dersi Öneren	
Dersi Verenler	Dr. Öğr. Gör. Aykut Nasip Kelebek
Dersin Yardımcıları	
Dersin Amacı	Tarihin erken dönemlerinden bugüne şehirlerin oluşumu ve zaman içinde değişimi hakkında bilgilendirmek, medeniyet kavramının önemi ve medeni olmanın gereği hakkında bilinç sahibi kılmak ve Doğu ve Batı medeniyetleri dairelerinde geçmişten günümüze ortaya konulan kültürel pratikler ve sanat eserleri hakkında bilgi kazandırmaktır.
Dersin Öğrenme Çıktıları	1. Medeniyet ve şehir kavramlarını tanımak.2. İlk büyük medeniyetler hakkında bilgi sahibi olmak.3. Osmanlı şehir ve kültür dünyasını tanımak.4. Batı medeniyetinin zihinsel ve kültürel dünyasını tanımak.5. Modern dünyayı oluşturan unsurlar hakkında bilgi sahibi olmak.
Dersin İçeriği	Antik dünyanın kültür varlığı, İslam medeniyetinin doğuşu, Osmanlı şehirlerinin yapısal özellikleri, Doğu ve Batı medeniyetlerinin benzerlik ve farklılıkları ve iki medeniyet dairesi arasındaki alışverişler, Batı modernleşmesi ve modernleşmenin Osmanlı kültüründeki etkileri ve modern dünyadaki kimlik, ideoloji ve sanat tartışmaları.

HAFTALIK KONULAR VE İLGİLİ ÖN HAZIRLIK SAYFALARI

HAFTA	KONULAR	ÖN HAZIRLIK
1	Şehir ve Medeniyet Kavramları: Şehir kavramının geçmişten günümüze ihtiva ettiği anlamlar üzerinde durulacak; Antik Yunan, Roma ve İslam medeniyetleri dairesinde inşa edilen şehirlerin genel hususiyetleri hakkında bilgi verilecek; medeniyet kavramının doğuşu üzerinde düşünceler geliştirilecek ve bu kavramın modern dünyadaki yerine dair açıklamalarda bulunulacaktır. Doğu ve Batı medeniyeti ifadelerinin günümüz dünyasında kapladığı alana ve bu iki medeniyet dairesindeki alışverişlere, benzerlik ve farklılıklara dair çerçeve çizilecektir.	
2	Antik Yunan ve Roma Medeniyetleri: Antik Yunan ve Roma medeniyetlerinin şehir yapıları, yönetim biçimleri, bu medeniyetlerin ortaya koyduğu kültür varlıkları ve sonraki medeniyetler üzerindeki etkilerine dair	

	bilgi verilecektir. Sokrates, Platon ve Aristoteles gibi Antik Yunan düşünürlerinin şehir yönetimine ve şehirde yaşayan insanlara dair düşüncelerine yoğunlaşılacak; Antik Roma'nın kültür ve medeniyet birikimine eğilinecek ve derste son olarak kuruluş itibariyle bir Roma şehri olan İstanbul'daki erken dönem Roma eserlerine yer verilecektir.	
3	İslam Medeniyeti: İslam medeniyetinin kuruluşuna, inşa ettiği şehir yapılanmasının temel esaslarına, idealindeki insan tipinin detaylarına eğilinecek; Kuran-ı Kerim ve hadislerin bu ideallerdeki biçim verici rolü üzerinde durulacaktır. İslam şehirleri ve Müslüman toplumların doğası üzerine düşünen İbni Haldun ve Farabi gibi Müslüman düşünürlerin şehir ve şehirli insan tasarımları hakkında bilgi verilecek; İslam medeniyetinin Türk-Osmanlı şehirlerinde nasıl tecessüm ettiğine dair düşünceler geliştirilecektir.	
4	Anadolu Kültür ve Sanatı: Anadolu'da Türkler öncesi toplulukların ortaya koyduğu kültürel birikim anlatılacak; Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde Anadolu'da ortaya konulan Türk-İslam eserlerinden bahsedilecek ve günümüze kalan Selçuklu-Osmanlı mirası üzerine konuşulacaktır.	
5	Osmanlı Başkenti İstanbul (1): Derste öncelikle İstanbul'un Bizans dönemi hakkında kısa bilgiler verilecek; Bizans İstanbul'unun kuruluş, yükseliş ve çöküşüne kısaca değinilecek; Latin İstilasının Bizans İstanbul'u üzerindeki yıkıcı etkilerine temas edilecektir. Bu girişin ardından İstanbul'un fethine, Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'daki imar faaliyetlerine, İstanbul'un Kanuni Sultan Süleyman döneminde yaşadığı parlak dönemine odaklanılacaktır. İstanbul'un 17. yüzyılın sonuna kadarki serencamına yer verilecek olan derste; klasik dönem İstanbul'unun kentsel yapılanmasına ve kültürel hususiyetlerine geniş yer ayrılacaktır.	
6	Osmanlı Başkenti İstanbul (2): Osmanlı Devletinin Lale Devriyle birlikte girdiği Batılılaşma hareketlerine, Batılılaşmanın şehrin mimarisinde ve sosyal hayatında kazandığı görünümlere değinilecek; 19. yüzyılda Tanzimat'ın ilanıyla birlikte Avrupalı hayatın etkinlik kazanması ve bu süreçte ortaya çıkan yeni insan tipleri üzerinde durulacaktır. Derste ayrıca Batılılaşmanın Osmanlı toplumsal hayatında ortaya çıkardığı yeni kimlik arayışları ve bu arayışların ortaya çıkardığı krizler, erken dönem Osmanlı romanlarından hareketle değerlendirilecektir.	
7	Kadim Dünyanın Seyyahları: Bu derste Marco Polo, İbn Battuta ve Evliya Çelebi'nin seyahatnamelerinden hareketle Orta Çağ'ın ve Yeni Çağ'ın şehir yapılanmaları, insan tipleri, kültürel hususiyetleri, gündelik hayat alışkanlıkları ve ticari ilişkileri üzerinde durulacak; kadim dünya ile modern hayat arasındaki benzerlik ve farklılıklar üzerine düşünceler geliştirilecektir.	
8	Ara Sınav	

9	Matbaanın İcadı ve Okuma Kültürü: Bu derste matbaanın icadının beraberinde getirdiği yenilikler, okuryazar kitlelerinin ve modern anlamıyla kamouyunun oluşma süreci konuşulacak; okumanın ve yazılı kültürün Doğu ve Batı medeniyetlerinde edindiği yer üzerinde durulacaktır. Derste kaynak olarak İsmail Erünsal'ın <i>Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane</i> ve <i>Osmanlılarda Kütüphane ve Kütüphanecilik</i> kitapları, Walter Ong'un <i>Sözlü ve Yazılı Kültür</i> kitabı ve Alberto Manguel'in <i>Okumanın Tarihi</i> kitaplarından yararlanılacaktır.	
10	Modern Avrupa Medeniyetinin Temelleri: Avrupa medeniyetinin Hümanizm, Rönesans ve Aydınlanma dönemlerinde geçirdiği aşamalara değinilecek; Sanayi Devrimiyle birlikte gerçekleştirdiği atılımlar üzerinde durulacak ve 19. yüzyıl modernleşmesi hakkında bilgi verilecektir. Bu derste ayrıca Larry Shiner'in <i>Sanatın İcadı</i> kitabından hareketle modern Avrupa sanatının geçirdiği dönüşüme, Marshall Berman'ın <i>Katı Olan Her Şey Buharlaşıyor</i> kitabından hareketle modern Avrupa şehirlerinin yapısına ve Max Weber'in "dünyanın büyüünün bozulması" ifadesinden hareketle modernleşmenin sonuçlarına değinilecektir.	
11	Modern Dünyada Kimlikler: Bu derste modern dünyadaki kimlik tartışmaları, yerellik-evrensellik, millilik, çokkültürlülük gibi kavramlar üzerinde durulacak; bu kavramların Doğulu ve Batılı aydınların penceresinden nasıl algılandığı hakkında değerlendirmeler yapılacaktır. Derste özellikle Amin Maalouf'un <i>Ölümcül Kimlikler</i> kitabı ile Daryush Shayegan'ın <i>Yaralı Bilinç</i> kitapları tartışma konusu edilecektir.	
12	Modern Dünyada Sanat: Edebiyat, müzik, sinema, resim vb. sanat dallarının geçmişten günümüze insanları ve medeniyetleri biçimlendirmede edindiği rol üzerinde durulacak, sanat kavramının modern dünyada üstlendiği farklı rollere dair bilgi verilecek ve sanatın kamuoyunu yönlendirme gücü hakkında konuşulacaktır.	
13	21. Yüzyıl İstanbul'u: İstanbul'un bir büyük metropol olarak ticari, endüstriyel ve kültürel önemi üzerinde durulacak, küresel kent vizyonuna dair bilgiler verilecek, şehirdeki turizm potansiyeline ve kentsel dönüşüm ve göç gibi olay ve olgulara değinilecektir. İstanbul'un kentsel örgütlenmesi ve kentsel hareketliliklerine dair tartışmalar gerçekleştirilecektir.	
14	İstanbul Gezi Rehberleri: Bu derste şehri gezerek deneyimlemenin incelikleri üzerinde durulacak; Hilary Sumner Boyd, John Freely, Murat Belge ve Haldun Hürel gibi yazarların kitapları üzerinden İstanbul hakkında yazılmış gezi rehberleri irdelenecektir. İstanbul gezi rehberlerinde şehrin nasıl algılandığı, önemli tarihi merkezlerinin ve yeni yerleşim yerlerinin nasıl anlatıldığı gösterilecektir.	
15	Sonuç ve Değerlendirme Dersi	

KAYNAKLAR

DERS NOTU	
DİĞER KAYNAKLAR	

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI	SAYISI	KATKI PAYI
Vize	1	%30
Ödev	4	%20
Kısa Sınav		
Uygulama/Staj-Lab.		
TOPLAM		%50
Ara Sınavın ve Dönem içi Faaliyetlerin Başarıya Oranı	1	%50
Final Sınavının Başarıya Oranı	1	%50
TOPLAM		

Ders Kategorisi

Destek Dersleri	X
Temel Mesleki Dersler	
Uzmanlık / Alan Dersleri	
Beşerî, İletişim ve Yönetim Becerileri Dersleri	
Aktarılabılır Beceri Dersleri	

DERSİN ÖĞRENİM ÇIKTILARININ PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE İLİŞKİSİ

No	Program Yeterlilikleri	Katkı Düzeyi				
		1	2	3	4	5
1	Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirmek		X			
2	Hem lisans eğitimi hem de üniversiteden sonraki yaşamda ihtiyaç duyulan akademik altyapı, entelektüel birikim, sağlıklı yaşam ve iyilik hali ile ilgili temel bilgileri kazandırmak		X			
3	Sağlıklı, kültürlü ve yetkin bireyler olarak güncel yenilikleri sorgulama yetisi kazandırmak		X			

4	Farklı disiplinlerdeki bilgilerden yararlanabilmeyi geliştirmek			X		
5	Sağlıklı, kültürlü ve entelektüel bir yaşam sürdürebilmek konusunda çalışma alışkanlıklarını, düşünme becerilerini, öğrenme süreçlerini geliştirmek		X			
6	Günümüzdeki gelişmeleri yorumlayabilme ve bu gelişmelere eleştirel yaklaşabilme becerisi kazandırmak			X		
7	Şehirli olmanın, şehir hayatına uyum sağlamanın gereklilikleri ve incelikleri hakkında farkındalık sahibi olmak				X	
8	Eğitim gördüğü şehir olan İstanbul'un siyasal, sosyal ve kültürel tarihi ve mimarisi hakkında gerekli bilgilere sahip olmak ve İstanbul'u tanımak			X		
9	Küreselleşme, küresel şehir ve modern şehirlerle alakalı kavramları anlamak				X	
10	Farklı kültürleri tanımak ve kültürler arası etkileşim ve iletişimi geliştirecek temel alt yapıyı kazanmak				X	

AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU

Etkinlikler	SAYISI	Süresi (Saat)	Toplam İş Yükü
Ders	14	2	28
Ön hazırlık	14	2	28
Kısa Sınav	4	5	20
Ara Sınav (Sınav Süresi+ Sınav Hazırlık Süresi)	1	18	18
Final (Sınav Süresi+ Sınav Hazırlık Süresi)	1	26	26
Toplam İş Yükü	34	53	120
Toplam İş Yükü / 30			4
Dersin AKTS Kredisi			4

DERSTE YAPILAN GÜNCELLEMELERE İLİŞKİN DETAYLAR

Sayı	Neyi güncellediniz?	Güncelleme sebebiniz/gerekçeniz nedir?	Program çıktılarına katkısında değişiklik oldu mu? Belirtiniz.
	İslam medeniyetinin yerini.	Osmanlı kültür ve medeniyetini İslami temelleriyle tanıtmak.	
	İstanbul'un geçmişten günümüze kapladığı alanı.	İstanbul'un kültürel özelliklerini ve insanlık mirası eserlerini tanıtmak.	
	Kadim dünyadaki seyyahların yerini.	Kadim dünyayı doğrudan şahitlikler eşliğinde anlatmak.	

	Modern dünyadaki kimlik tartışmaları.	Günümüz dünyasını biçimlendiren konu başlıkları hakkında bilgi sahibi kılmak.	
	21. yüzyıldaki sanatsal ve kültürel gelişmeleri.	Günümüz sanatının küreselleşen dünyadaki yeri hakkında farkındalık sahibi kılmak.	

Dersi Güncelleyen/Öneren Öğretim Üyesi

Bölüm Başkanı

ÖĞR. GÖR. AYKUT NASİP KELEBEK

PROF. DR. SELMA ARIKAN